

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

2022

Essi Savolainen

Automaation hyödyntämisen vaikutukset taloushallinnon asiantuntijan päivittäisissä työtehtävissä

– Case: Tilitoimisto X

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Liiketalous

2022 | 41 sivua

Essi Savolainen

Automaation hyödyntämisen vaikutukset taloushallinnon asiantuntijan päivittäisissä työtehtävissä

- Case: Tilitoimisto X

Automaation ja tekoälyn käyttö on lisääntynyt taloushallintoalalla viime vuosina. Automaatiolla on pyritty saamaan hyötyjä työn tekemiseen, jotta aikaa vievistä rutiinitehtävistä päästäisiin eroon ja taloushallinnon asiantuntijat voivat käyttää osaamistaan enemmän asiakaspalveluun ja konsultointiin.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää automaation ja tekoälyn hyödyntämisen vaikutuksia taloushallinnon asiantuntijan päivittäisiin työtehtäviin tilitoimistossa. Tätä lähdettiin selvittämään kyselyn avulla, joka on suunnattu yrityksen taloushallinnon asiantuntijoille, jotka ovat tekemisissä automaation kanssa.

Kyselyn perusteella automaatiolla on saavutettu hyötyjä yrityksessä. Se esimerkiksi nopeuttaa ja helpottaa työtä ja rutiininomaiset tehtävät ovat vähentyneet automaation myötä. Toki on havaittavissa vielä virheitä ja ongelmia automaation toiminnassa, mutta tämä johtunee siitä, että automaatio on ollut käytössä sen verran vähän aikaa.

Asiasanat:

Automaatio, Ostolaskut, Ostolaskuprosessi, Tiliotekäsittely

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Business Administration

2022 | 41 pages

Essi Savolainen

The effects of utilizing automation in the daily tasks of a financial management expert

- Case: Accounting Firm X

The use of automation and artificial intelligence has increased in the financial administration sector in recent years. Automation has brought benefits to work by getting rid of time-consuming routine tasks. Can be focused on customer service and consulting.

The aim of the thesis is to find out the effects of the use of automation and artificial intelligence on the daily tasks of a financial management expert at an accounting firm. We find this out with a survey aimed at the company's financial management experts.

Based on the survey, the company has benefited from automation. For example, it makes work faster and easier, and routine tasks have decreased with automation. Of course, there are still errors and problems in the operation of the automation, but this is due to the fact that automation has been in use for such a short time.

Keywords:

Automation, Purchase invoices, Purchase invoices process, Account statement processing

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Automaation ja tekoälyn hyödyntäminen taloushallinnossa	8
2.1 Mitä tekoäly on?	8
2.2 Mitä ohjelmistorobotiikka on?	8
2.3 Automaatio ja tekoäly taloushallinnossa	9
3 Automaation hyödyntäminen taloushallinnon prosesseissa	11
3.1 Ostolaskuprosessi	11
3.1.1 Perinteinen ostolaskuprosessi	11
3.1.2 Sähköinen ostolaskuprosessi	12
3.1.3 Yhteenveto ostolaskuprosessista	13
3.2 Myyntilaskuprosessi	13
3.3 Matka- ja kululaskuprosessi	15
3.4 Maksuliikenne	18
3.4.1 Maksuliikennejärjestelmät	18
3.4.2 Tiliotteiden käsittely	19
3.5 Pääkirjanpito	20
3.6 Raportointi	20
3.6.1 Ulkoinen raportointi	21
3.6.2 Sisäinen- ja johdon raportointi	22
4 Case Tilitoimisto X – Automaation käytön vaikutukset yrityksessä	23
4.1 Yrityksen X yhteiset toimintatavat sekä käytössä olevan automaation taustaa	23
4.2 Kyselyn rakenne ja järjestäminen	25
4.3 Kyselyn tulokset	26
5 Johtopäätökset	36
Lähteet	38

Liitteet

Liite 1. Kysely: Automaation hyödyntämisen vaikutukset taloushallinnon asiantuntijan päivittäisiin työtehtäviin

Kuviot

Kuvio 1 Vastaajien ikäjakauma.	27
Kuvio 2 Vastaajien työuran pituudet vuosina.	28
Kuvio 3 Havainnot automaation vaikutuksista.	28
Kuvio 4 Luotto automaatioon.	31
Kuvio 5 Kirjausten tarkistusten tarve.	32
Kuvio 6 Automaation tuomat mahdollisuudet.	33
Kuvio 7 Työnkuvan muuttuminen.	34
Kuvio 8 Vastaajien valmiustila automaation tuomaan muutokseen.	34
Kuvio 9 Tulevaisuuden työnkuva.	35

1 Johdanto

Automaatiota ja tekoälyä pyritään lisäämään päivittäisten tehtävien tueksi, jotta taloushallinnon asiantuntijat voivat käyttää osaamistaan enemmän asiantuntijatyöhön ja asiakkaiden neuvontaan. Nykyisin aikaa kuluu työtehtäviin, jotka vaativat asiantuntijalta manuaalisia toimia, kuten esimerkiksi ostolaskujen tai tilioitteiden käsittely kirjanpitoa tehdessä. Automaatiolla pyritään myös vaikuttamaan ajan käyttöön ja ohjaamaan taloushallinnon asiantuntijaa tekemään enemmän asiakasta neuvovaa työtä. Automaation ja tekoälyn käyttö on myös yleisesti lisääntynyt taloushallintoalalla vuosien saatossa. Se on nykypäivänä hyvin yleistä, ja jopa monien tilitoimistojen kilpailuvaltti. Mitä enemmän tilitoimistot pystyvät tarjoamaan automatisoituja ratkaisuja asiakkailleen, sen parempi. Useat asiakkaat arvostavat taloushallinnon hoitamisen helppoutta ja nopeutta.

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää automaation ja tekoälyn hyödyntämisen vaikutuksia taloushallinnon asiantuntijan päivittäisiin työtehtäviin toimeksiantajayrityksessä. Tätä käydään läpi erityisesti sen kautta mitä toimintoja yrityksessä on automatisoitu. Miten se on näkynyt asiantuntijoille päin, ja kuinka he ovat kokeneet automaation vaikutukset. Tarkoituksena on tehdä kysely yrityksen taloushallinnon asiantuntijoille ja selvittää sen avulla automaation vaikutuksia heidän työtehtäviinsä. Opinnäytetyön toimeksiantaja on tilitoimisto, jolla on toimintaa Suomen lisäksi myös ulkomailla.

Päädyin valitsemaan tämän aiheen, koska kiinnostuin siitä, kun pääsin itse kokemaan ja näkemään, miten automaation hyödyntäminen vaikuttaa taloushallinnon asiantuntijan työhön. Lisäksi myös toimeksiantaja haluaa saada tietoja siitä, miten automaatio on otettu vastaan taloushallinnon asiantuntijoiden keskuudessa ja millaisia vaikutuksia sillä on ollut esimerkiksi työntekijöiden ajankäyttöön sekä työkuormaan.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käydään yleisesti läpi mitä tekoäly ja ohjelmistorobotiikka ovat sekä kuinka automaatio ja tekoäly voivat näkyä taloushallinnossa. Lisäksi käydään läpi yleisimmät taloushallinnon prosessit,

joita yritykset pyrkivät ensimmäisinä automatisoimaan edes osittain säästääkseen erilaisia resursseja, kuten aikaa ja henkilöstöä. Usein automatisoinnilla saadaan aikaan myös rahallisia säästöjä.

Opinnäytetyön empiirisessä osassa käydään läpi kyselyn tuloksia, jotka on kerätty toimeksiantajayrityksen taloushallinnon asiantuntijoilta. Tässä tapauksessa automaatio rajataan koskemaan ostolaskujen sekä tiliotteiden käsittelyä Visma Netvisor-ohjelmassa. Kysely on järjestetty sellaisille asiantuntijoille, jotka käyttävät kyseistä ohjelmaa työssään. Lisäksi opinnäytetyön empiirisessä osiossa tullaan sivuamaan yrityksen yhteisiä toimintatapoja. Tämä siksi, että ilman yhteisiä toimintatapoja ei ole mahdollista, että kyseinen automaatio olisi käytössä, mutta myöskään kyseistä automaatiota ei olisi järkevää hyödyntää ilman kyseisiä toimintatapoja eli toimintatavat luovat tärkeän pohjan automaation hyödyntämiselle.

2 Automaation ja tekoälyn hyödyntäminen taloushallinnossa

2.1 Mitä tekoäly on?

Ei ole olemassa yhtä tekoälyteknologiaa, vaan se koostuu useasta eri menetelmästä ja tekniikasta, joista pitää pystyä valitsemaan paras ja tarkoituksenmukaisin juuri omaan ongelmaan. Tekoäly tekniikkana on pohjimmiltaan ohjelmointia, matematiikkaa ja tilastotiedettä. Se perustuu matriiseihin, vektoreihin, derivointiin ja tilastollisiin todennäköisyyksiin. (Kananen & Puolitaival 2019, 27.) Tekoälyn kouluttamista varten tarvitaan dataa. Sen selvittäminen voi olla haasteellista mikä datan määrä on riittävästi. Datan riittävyys riippuu pitkälti toimialasta ja ratkaistavasta ongelmasta. Se mikä saattaa tuntua liiketoiminnan näkökulmasta paljolta, ei ehkä ole data scientistin tai tilastotieteilijän mukaan paljon. Esimerkiksi data scientist osaa arvioida tekoälyn tarkkuutta kuvaavista tunnusluvusta, että olisiko malli mahdollisesti tarkempi datan määrää kasvattamalla. Tästä päätellen se mikä määrä dataa on paljon ja tarpeeksi riippuu ennustettavasta asiasta, joka ratkaisee sopivan määrän datalle. (Kananen & Puolitaival 2019, 89–90.)

2.2 Mitä ohjelmistorobotiikka on?

Ohjelmistorobotiikka on teknologiaa, jolla pystytään automatisoimaan rutiininomaiset työtehtävät erilaisissa prosesseissa. Robotiikan alkuperäisenä perusideana voisi pitää ihmisen tekemän työn matkimista. Usein manuaaliset työvaiheet, joiden tekeminen ei vaadi erityistä päättelykykyä tai ammattiosaamista, vievät yritysten työntekijöiltä aikaa, jonka voisi käyttää vaativimpien tehtävien hoitamiseen. (Oja 2019.)

Ohjelmistorobotti on työasemalle tai palvelinympäristöön asennettava ohjelmisto, johon pystytään opettamaan erilaisia tehtävienkulkuja yrityksen käyttämiin järjestelmiin. Ohjelmistorobotti käyttää samoja järjestelmien

käyttöliittymiä kuin ihmisetkin. Opetettu työnkulku perustuu pitkälti tiedonkeräämisestä, painalluksista ja syöttämisestä. Ohjelmistorobotti voidaan myös opettaa vertaamaan järjestelmien välisiä tietoja sekä tekemään näiden tietojen pohjalta päätöksiä, jotka vaikuttavat tämän toimintaan. Ohjelmistorobotti voi toimia täysin itsenäisesti esimerkiksi lajittelemalla sähköposteja oikeille vastaanottajille viestin sisällön perusteella. Vaihtoehtoisesti ohjelmistorobotti voi toimia yhdessä ihmisen kanssa, jolloin ihminen voi ohjata ohjelmistorobottin tekemää työtä yksityiskohtaisemmin, esimerkiksi hakemaan erilaisia tietoja järjestelmistä. Ihminen pystyy määrittelemään robotille helposti mitä tietoja tarvitaan. Kun robotti saa tämän tiedon se lähtee tekemään varsinaista noutotyötä ja ilmoittaa ihmiselle, kun työ on tehty ja mistä noudettu tieto löytyy. (Oja 2019.)

2.3 Automaatio ja tekoäly taloushallinnossa

Taloushallinnon automatisointi on tuonut viime aikoina tarjolle yhä enemmän ratkaisuja, jotka pyrkivät automatisoimaan kirjanpidon työvaiheita. Myös tekoäly on saanut tilaisuuden tiliöintien tarkastelijana ja ohjelmistorobotiikkaa terminä taloushallinnossa voidaankin vähintäänkin pitää trendikkäänä. (Puurunen 2019.)

Jos automaatiokokonaisuuksia aletaan miettimään eri järjestelmien välillä, on ensisijaisesti hyvä lähteä selvittämään asiaa ohjelmistojen rajapintojen hyödyntämisen kautta. Kun järjestelmät saadaan välittämään tietoa toistensa välillä ilman välikäsiä, minimoidaan samalla ohjelmistorobotiikan tarve. Joskus automaation tarve voikin koskea ohjelmiston sisäisiä toimintoja. Silloin kokonaisuuteen ei sisälly ulkopuolisia järjestelmiä ja tietolähteitä. Sen sijaan, että opetettaisiin ulkopuoliselle järjestelmälle samat asiat kuin mitä tietyn järjestelmän omien automaatio-ominaisuuksien aktiivisella käytöllä saavutettaisiin, päästään usein yllättävän hyvin lopputuloksiin. (Puurunen 2019.)

Suunnitteluun voidaan ottaa mukaan ohjelmistorobotiikka ja tekoäly siinä vaiheessa, kun on todettu, että yrityksen käyttämien järjestelmien rajapinnat

poikkeavat toisistaan riittävän paljon eikä ohjelmistojen sisäiselläkään automaatiolla saada katettua automaation tarvetta riittävästi.

Ohjelmistorobotiikalla voidaan operoida eri järjestelmien käyttöliittymissä ja tehdä samoja asioita kuin ihminenkin tekisi. Tekoälyn käyttötapauksessa kyse on itseoppimisesta eli tekoälylle tarvitaan oletuksena saada käyttöön riittävä historia-aineisto. Sen pohjalta saadaan tehtyä siihen liittyvä tulkinta ilman, että tarvitsee suunnitella sääntöpohjaista ohjelmistorobottia. Tekoälyllä on kyky oppia keinot päätyä haluttuun lopputulokseen, mikä esimerkiksi voisi olla tietty tiliöintiarvo. (Puurunen 2019.)

Ohjelmistorobotiikan, tekoälyn sekä rajapintojen ja ohjelmistojen sisäisten automaatioiden käytöllä taloushallinnossa pyritään tuottamaan taloushallintoon luotettavuutta, ajantasaisuutta sekä säästöjä. Säästöiksi voidaan katsoa ajansäästön lisäksi myös virheiden minimointi, sillä kone työskentelee innokkaasti, vaikka kellon ympäri ja tekee vain ne virheet, jotka sille on vahingossa opetettu. Inhimillisiä näppäily- tai kopiointivirheitä se ei osaa tehdä ihmisen tavoin. (Puurunen 2019.)

3 Automaation hyödyntäminen taloushallinnon prosesseissa

3.1 Ostolaskuprosessi

Ostolaskujen käsittely on yleensä eniten resursseja vievää, jolloin prosessin tehostamisella ja automatisoinnilla on mahdollista saavuttaa suurimmat hyödyt (Lahti & Salminen 2014, 52). Resursseja, joita prosessiin kuluu ovat esimerkiksi tehtävään käytetty aika sekä henkilöstön määrä, sillä keskiarvella yrityksellä on jo melko paljon käsiteltäviä ostolaskuja. Taloushallinnossa ostolaskuprosessi lähtee liikkeelle siitä, kun ostolasku vastaanotetaan ja päättyy siihen, kun lasku on maksettu, kirjattu kirjanpitoon ja arkistoitu (Lahti & Salminen 2008, 48).

3.1.1 Perinteinen ostolaskuprosessi

Perinteinen ostolaskuprosessi tapahtuu paperilla, ja etenee seuraavasti esitetyllä tavalla. Aluksi ostolasku saapuu paperilla, jonka jälkeen se viedään tai lähetetään postitse asiatarkastajalle. Asiatarkastaja tekee laskulle hyväksymismerkinnän. Tämän jälkeen asiatarkastaja vie tai lähettää postitse ostolaskun hyväksyjälle, joka myöskin tekee laskulle hyväksymismerkinnän. Hyväksyjä vie tai lähettää laskun postitse ostoreskontranhoitajalle. Ostoreskontranhoitaja tallentaa manuaalisesti laskun perustiedot ja tiliöinnin ostoreskontraan, arkistoi tämän jälkeen paperilaskun mappiin. Lopuksi laskusta muodostetaan maksuaineisto, joka siirretään pankkiin maksettavaksi. (Lahti & Salminen 2014, 53–54.)

Perinteisen paperisen ostolaskuprosessin ongelmina voidaan pitää hidasta laskujen kiertoa. Laskuja häviää ja laskut näkyvät kirjanpidossa vasta hyväksymiskierron jälkeen. Perinteinen ostolaskuprosessi sisältää paljon manuaalisia työvaiheita ja tallennusta. Myös laskut ovat arkistoituna tiettyyn fyysiseen paikkaan. Mikäli laskuista tarvitsee tarkistaa jälkikäteen jotakin, silloin se täytyy etsiä mapista tositenumeron avulla. Tästä seuraa se, että sekä

ostolaskujen tarkastajat, että hyväksyjät ottavat laskuista kopioita omiin arkistoihinsa. (Lahti & Salminen 2014, 54.)

3.1.2 Sähköinen ostolaskuprosessi

Sähköisessä ostolaskuprosessissa, johon ei liity järjestelmään tallennettua tilausta tai sopimusta, lasku vastaanotetaan suoraan käsittelyohjelmaan. Käsittelyohjelma voi olla esimerkiksi taloushallinto-ohjelma. Ostolasku voidaan vastaanottaa suoraan ohjelmaan verkkolaskuna tai mikäli lasku saapuu paperisena, se skannataan ohjelmaan. Näin saadaan laskun perustiedot tallennettua automaattisesti. Tämän jälkeen ostolasku tiliöidään järjestelmässä automaattisesti tai manuaalisesti riippuen määritellyistä asetuksista. Tiliöinnin jälkeen lasku lähetetään sähköiseen tarkastus- ja hyväksyntäkiertoon joko manuaalisesti tai automaattisesti erikseen määriteltujen kierrätysääntöjen mukaan. Tarkastaja ja hyväksyjä hyväksyvät ostolaskun, jonka jälkeen hyväksytyt laskut kirjautuvat automaattisesti reskontraan. Ostoreskontrasta muodostetaan maksuaineisto, joka siirretään pankkiin maksua varten. (Lahti & Salminen 2014, 54–55.)

Ostolaskujen käsittelyn sähköistämällä tehostetaan ostolaskun käsittelyä ja kierrätystä, nopeutetaan laskun läpimenoaikaa sekä parannetaan hallintaa eli ollaan enemmän tilanteen tasalla. Laskut pysyvät myös paremmin tallessa ja ne on helpompi maksaa ajallaan, kun ohjelma ilmoittaa lähestyvistä eräpäivistä. Sähköisessä prosessissa laskujen perustietoja ei tarvitse syöttää manuaalisesti. Ne pystytään lukemaan automaattisesti verkkolaskusta tai skannattavalta laskulta älyskannauksella. Laskut ovat tietokannassa jo saapumisestaan lähtien, joten niiden tiedot ovat käytettävissä esimerkiksi kulujaksotuksiin jo ennen kuin lasku on lopullisesti hyväksytty. Sähköisessä prosessissa laskut ovat tallessa käsittelyohjelman arkistossa, josta niitä on helppo etsiä toimittaja- ja tiliöintitietojen avulla. (Lahti & Salminen 2014, 54.)

3.1.3 Yhteenveto ostolaskuprosessista

Sekä perinteisessä-, että sähköisessä ostolaskuprosessissa on kummassakin omat hyvät ja huonot puolensa. Perinteinen paperinen ostolaskuprosessi on hyvin manuaalista sekä aikaa vievää. Mikäli yritykselle ei tule montaakaan laskua kuukaudessa, se varmasti pärjää perinteisemmälläkin menetelmällä ja sähköisestä prosessista saatavat hyödyt eivät olisi niin merkittäviä. Jos yrityksellä on paljon ostolaskuja käsiteltävänä kuukausittain, prosessi kannattaa sähköistää. Se säästää aikaa, kun laskut saadaan kiertämään nopeammalla aikataululla tarkastajan ja hyväksyjän kautta maksuun. Myöskään laskujen tietoja ei tarvitse syöttää manuaalisesti ostolaskujen käsittelyohjelmaan. Ohjelma pystyy lukemaan tiedot verkkolaskuilta automaattisesti.

3.2 Myyntilaskuprosessi

Laskutus on yritykselle erittäin kriittinen ja tärkeä toiminto. Mikäli laskutusprosessi tapahtuu viiveellä tai virheellisesti, voi yrityksen maksuvalmius heikentyä ja koko toiminta vaarantua. Kaiken lisäksi laskutus näkyy asiakkaalle ja on näin ollen osa imagoa ja yrityksen asiakaspalvelua. (Lahti & Salminen 2014, 78.) Kun puhutaan sähköisestä laskutuksesta, yleensä sillä tarkoitetaan suppeasti vain laskunlähetysvaihetta ja -kanavaa. Sähköistä myyntilaskutusprosessia kuitenkin kannattaa tarkastella laskuttajan näkökulmasta koko prosessin laajuudelta. Laskun muodostamisesta aina siihen pisteeseen, kun vastaanottajan maksusuoritus on kohdistettu myyntireskontraan ja kirjaukset näkyvät pääkirjanpidossa. Laskuttavalle organisaatiolle merkittävämpi asia saattaa olla juuri laskun laatimisprosessi sähköisesti, mahdollisimman tehokkaasti ja automaattisesti, kuin se mitä kanavaa pitkin lasku lähtee asiakkaalle. Sähköinen myyntilaskutusprosessi voidaankin jakaa neljään päävaiheeseen eli laskun laatimiseen, lähettämiseen, arkistointiin ja kirjaamisen myyntireskontraan sisältäen suorituksen kuittauksen ja perintätoimenpiteet. Prosessi voi olla ainoastaan täysin sähköinen silloin, kun

myös laskun vastaanottaja pystyy vastaanottamaan ja käsittelemään omat ostolaskunsa sähköisesti. (Lahti & Salminen 2014, 78–79.)

Digitaalista myyntilaskuprosessia ohjaillaan järjestelmissä olevilla perus- ja ohjaustiedoilla. Laskutuksen ja myyntireskontran perustiedot sisältävät yleensä asiakasrekisterin, tuoterekisterin ja näiden tietojen takana olevat tiliöintisäännöt. Asiakasrekisterissä on yleensä tietoa esimerkiksi asiakkaiden nimistä, toimitus- ja laskutusosoitteista, maksuehdoista, arvonlisäveronumeroista, asiakaskohtaisista alennuksista. Myös mahdollisista luotonvalvontaan liittyvistä tiedoista, kuten esimerkiksi toimitusestoista. (Lahti & Salminen 2014, 84.) Myyntilasku luodaan valitsemalla asiakkaan ostamat tuotteet tuoterekisteristä tai ne voidaan myös syöttää manuaalisesti laskulle. Tuoterekisteri sisältää yrityksen myymien tuotteiden tiedot, hintaa myöden. Tuoterekisterin hyödyntäminen nopeuttaa laskujen laatimista, varmentaa oikeaa hinnoittelua ja mahdollistaa automaattisen tiliöinnin tuoterekisteriin annettujen tiliöintisäännösten mukaisesti sekä myös tuotekohtainen myyntiraportointi onnistuu tuoterekisterin ansiosta. (Lahti & Salminen 2014, 85.)

Myyntilaskut voidaan toimittaa vastaanottajalle useaa mahdollista kanavaa hyödyntäen. Merkittävämpiä ja laajimmin käytössä olevia kanavia ovat verkkolaskut, e-kirje-laskut, EDI-laskut ja sähköpostilaskut. Sähköpostilaskut ja e-kirjeet eivät varsinaisesti ole sähköisiä laskuja, koska ne edellyttävät paperin käsittelyä tai manuaalista tietojen tallennusta joissain prosessin vaiheissa. Laskun lähettäjällä on siis vaihtoehtoinaan useita sähköisiä mahdollisuuksia lähettää lasku vastaanottajalle. EDI-laskut eivät sovi kaikille, vaan ne ovat usein käytössä vain suuryrityksillä, koska EDI on osa organisaatioiden välistä tiedonsiirtoa, joissa yritykset ovat kytkeytyneet toisiinsa ja hoitavat eri sanomaliikennettä keskenään sähköisesti. Ratkaisu vaatii yleensä suurta laskuvolyymia ja se on toiminnallisuudeltaan rajoittuneempi kuin tavallinen verkkolasku vastaanottajalleen. (Lahti & Salminen 2014, 92.)

Myyntireskontran hoito on ollut yksi pisimmälle sähköistettyjä taloushallinnon osaprosesseja Suomessa jo hyvin pitkään. Kotimaisten maksujen osalta saavutetaan parhaimmillaan lähes täysi automaatio, koska Suomen

edistyksellinen pankkijärjestelmä ja viitenumero käsittely mahdollistavat sen. Myös perinnässä pystytään hyödyntämään sähköisyyttä ja automaatiota. Laskutusjärjestelmät muodostavat valmiista laskusta tapahtuman myyntireskontraan sekä kirjaukset pääkirjanpitoon. Myyntireskontran tarkoitus on pitää rekisteriä myyntilaskuista ja niiden statuksesta. Sen päätyövaiheina voidaan pitää suoritusten kohdistamista sekä avointen saamisten seuraamista ja mahdollisia perintätoimenpiteitä. Suoritusten kohdistamisessa hyödynnetään Suomessa hyvin toimivaa ja laajasti käytössä olevaa viitenumerojärjestelmää. Mikäli asiakas on maksanut suorituksen oikealla viitteellä, tapahtuma pystytään kohdistamaan käytännössä täysin automaattisesti reskontraan. Jos viitteessä on ollut virhe tai maksettu summa poikkeaa avoimesta laskusaatavasta, tapahtumaa joudutaan käsittelemään manuaalisesti. (Lahti & Salminen 2014, 96–97.)

Verkkolaskujen käyttö vähentää maksu- ja viitenumero virheitä huomattavasti, kun inhimillisiä näppäilyvirheitä ei tule. Kotimaisissa ilman viitettä maksetuissa laskuissa sekä ulkomaisissa maksuissa vaihtoehtoja suorituksen kohdistamiselle automaattisesti on tunnistaa maksettu lasku maksulla näkyvällä laskunumerolla tai maksajan nimen perusteella. Tällöin oikealla summalla tullut suoritus pystytään edelleen ohjaamaan automaattisesti suoritukseksi oikeaa myyntisaatavaa vastaan. (Lahti & Salminen 2014, 97.)

3.3 Matka- ja kululaskuprosessi

Matka- ja kululaskuprosessi aiheutuu yleensä siitä, kun yrityksen työntekijä matkustaa ja on oikeutettu saamaan matkakulukorvauksia tai työntekijä tekee yritykselle kulutapahtumia hankkimalla pienhankintoja maksamalla ostot itse. Suomen laissa on määritetty verovapaat matkakustannusten korvaukset, jotka verohallinto vahvistaa vuosittain. Työmatkoihin liittyy usein näiden lisäksi myös työntekijän eli matkustajan itsensä maksamia matkakuluja. Tällaisia kuluja voivat esimerkiksi olla majoituskulut, matkaliput sekä neuvottelukulut, jotka korvataan kulukorvauksina takaisin työntekijälle. (Lahti & Salminen 2014, 101.)

Matka- ja kululaskuprosessi voi alkaa matkasuunnitelman laadinnasta, mutta monetkaan yritykset eivät sitä välttämättä vaadi. Tällöin prosessi alkaa vasta seuraavasta vaiheesta eli matka- tai kululaskun laadinnasta, jonka työntekijä itse hoitaa. Tämän jälkeen lasku toimitetaan asiatarkastukseen yrityksen sellaiselle henkilölle, joka vastaa matka- ja kululaskuista. Asiatarkastuksen jälkeen tarkastetaan kuitit, jotka maksuista on syntynyt. Mikäli matka- ja kululaskut ovat oikein, ja niihin liittyvät kuitit löytyvät asianmukaisesti, voidaan suorittaa laskun maksatus yrityksen puolesta. Maksun jälkeen tehdään vielä tarvittavat kirjaukset yrityksen kirjanpitoon ja siihen liittyvä aineisto tulee arkistoida asianmukaisella tavalla. Yrityksissä, joissa ei ole käytössä sähköistä matka- ja kululaskuprosessia, asia hoidetaan esimerkiksi erinäisillä lomakkeilla, kuten Excelissä olevalla lomakepohjalla. Lomakepohjat ovat toisinaan melko vaikeitakin täytettäviä. Lomakkeiden ylläpito on myös hankalaa ja altistaa virheille. (Lahti & Salminen 2014, 102 & 105.)

Sähköisellä matka- ja kululaskuohjelmalla saavutetaan hyötyjä sekä työntekijöille, että yrityksen esimiehille, taloushallinnolle sekä yrityksen johdolle. Kun ohjelma on helppokäyttöinen, matkalaskun kirjaaminen vie vain hetken. Vaivaton prosessi tekee matkustavan työntekijän arjesta helpompaa ja se säästää myös aikaa. On mahdollista, että yrityksen luottokortti integroidaan matkalaskuohjelmaan, jolloin kulut siirtyvät automaattisesti kirjanpitoon. Kilometrikorvauksissakin voidaan käyttää automaattisia menetelmiä. Kun ohjelma toimii myös mobiilisovelluksen avulla, kuitista pystyy nappaamaan kuvan jo matkalla. Minkä jälkeen sovellukseen kirjataan vain kulu sekä matkan lisätiedot ennen kuin lasku lähetetään hyväksyttäväksi. Kun matka- ja kululaskuprosessi on kokonaisvaltaisesti nopeampi, myös laskujen maksatus hoituu nopeammin. Lisäksi työntekijällä on mahdollisuus seurata syöttämiensä laskujen etenemistä reaaliaikaisesti. (Kuoppamaa 2020.)

Esimies pystyy hyväksymään matka- ja kululaskut vaivattomasti, nopeasti sekä ajasta ja paikasta riippumattomasti mobiilisovelluksen ansiosta. Työkuorma myös keventyy. Kun hyväksyjä saa ilmoituksen uudesta hyväksyttävästä laskusta, on mahdollisuus pysyä paremmin mukana hyväksyntäaikataulussa.

Sähköisellä matka- ja kululaskuohjelmalla on myös mahdollista seurata kuluja projektikohtaisesti kohdistamalla kuluja projekteittain tai asiakkaittain. Esimies pystyy seuraamaan kuluja kokonaisvaltaisesti reaaliajassa. Hän pystyy tarvittaessa puuttumaan niihin sekä hän voi tehdä suunnitelmia niiden pohjalta. (Kuoppamaa 2020.)

Sähköisellä matka- ja kululaskuohjelmalla pystytään luomaan myös hyötyjä yrityksen taloushallinnolle luopumalla arvoa tuottamattomista ja tarpeettomista työvaiheista. Paperisten matka- ja kululaskujen kirjaamiseen sisältyy paljon rutiinityötä, josta voidaan luopua sähköisellä menetelmällä. Samalla ei myöskään tarvitse murehtia katoavien kuittien perään, sillä ne pysyvät tallessa sähköisessä ohjelmassa. Työnteko selkiytyy, kun taloushallinnon ei tarvitse tuskailla Excel-tiedostojen kanssa, sillä kaikki tarvittavat tiedot ovat keskitettyinä yhdessä paikassa. Lisäksi aikaa, jota kuittien kirjaamiseen kuluu, jakautuu tasaisemmin pitkin kuukautta. Myös eri maksuaineistot ja kirjanpitoviennit löytyvät automaattisesti järjestelmästä. Yrityksen taloushallinto pysyy ajan tasalla matka- ja kululaskujen osalta, koska sähköisen matkalaskuohjelman avulla taloushallinnolla on käytössään ajantasaiset ja oikeat tiedot. Ohjelma pystyy laskemaan päivärahat ja kilometrikorvaukset automaattisesti voimassa olevien säännösten ja lakien mukaan. (Kuoppamaa 2020.)

Yritys voi seurata matka- ja kululaskuja reaaliajassa, joten tiedon määrä yrityksessä lisääntyy. Tämän seurauksena kuluja koskeva tieto on yhdessä paikassa, ja se on käytettävissä ajantasaisesti tarpeiden mukaan. Prosessi yhdenmukaistuu ja matka- ja kuluhallinta on läpinäkyvämpää. Yrityksen arki helpottuu, kun huomio siirtyy rutiininomaisista tehtävistä yrityksen ydinliiketoiminnan pyörittämiseen ja kehittämiseen. Manuaalisten rutiinitöiden vähennettyä vapautuu aikaa tärkeämpiin toimintoihin. Tästä seuraa kustannusetuja yritykselle, sillä ajansäästö ja resurssien kohdentuminen tehokkaammin merkitsee arvokasta rahallista säästöä. Lisäksi kaikki tieto on tallessa pilvipalveluna toimivassa ohjelmassa, jossa pystyy säilyttämään turvallisesti matka- ja kululaskuihin liittyviä arkaluonteisiakin tietoja, kuten

henkilötietoja. Tietojen kohdentaminen yhteen varmaan paikkaan helpottaa myös esimerkiksi verotusasioiden hoitamista.

3.4 Maksuliikenne

Maksuliikenne taloushallinnossa tarkoittaa maksutapahtumien välitystä yrityksen taloushallinto-ohjelman ja pankkien välillä sekä maksutapahtumien käsittelyä ohjelmassa. Ulospäin lähtevät maksut luodaan yrityksen taloushallinto-ohjelmassa, josta ne lähetetään pankkiin. Pankki tekee tämän jälkeen maksuerän sisältämät veloitukset yrityksen pankkitililtä. Sisäänpäin tulevat maksut pankki kerää päiväkohtaisesti yhteen, ja välittää tiedot tiliotteella ja viitemaksutiedostoina yritykselle. Saapuvat maksut kuitataan avoimia tapahtumia vastaan. Suomessa on pankkien välillä maksuliikennestandardit, jotka toimivat hyvin, ne vähentävät virheitä ja automatisoivat taloushallintoa, myös viitteiden käyttö kotimaan maksuliikenteessä on kattavaa. (Lahti & Salminen 2014, 116.)

3.4.1 Maksuliikennejärjestelmät

Maksuliikennettä yrityksissä hoidetaan erityyppisillä järjestelmillä, kuten taloushallinto-ohjelmistojen omilla Banking-moduuleilla tai niin kutsutuilla Middleware-ohjelmistoilla, jotka ovat erillisiä rahaliikenteen hallintaa varten luotuja ohjelmistoja. Taloushallinto-ohjelmistojen omilla rahaliikennemoduuleilla on etuna se, että ne ovat integroituna suoraan ostoreskontraan, myyntireskontraan ja kirjanpitoon, joten silloin ei tarvitse rakentaa ja ylläpitää liittyviä eri järjestelmien välillä. Erillinen rahaliikenneohjelma täytyy integroida muiden ohjelmien välille. Sen etuna on, että ne ovat usein ominaisuuksiltaan edistyneempiä, joten ne pystyvät reagoimaan nopeammin pankkien kehittämiin uusiin automatisoituihin ratkaisuihin. Middleware-ohjelmistojen vahvuutena voisi pitää valmiita ja standardisoituja yhteyksiä useisiin eri pankkeihin. (Lahti & Salminen 2014, 117.) Maksuliikennejärjestelmän tai -moduulin tehtävänä on olla välittäjänä taloushallinto-ohjelmiston ja pankkien välillä. Sen kuuluu kerätä

maksuaineistoja muun muassa ostoreskontrasta ja matkalaskujärjestelmistä pankkiin vietäväksi ja toisaalta se välittää pankista taloushallinto-ohjelmaan tiliote-, viitesuoritus- ja valuuttakurssi tietoja. (Lahti & Salminen 2014, 117.)

3.4.2 Tiliotteiden käsittely

Tiliotteiden kirjaus pääkirjanpitoon on yleensä tapahtunut manuaalisesti paperitiliotteen tiedoista. Rahaliikennejärjestelmissä on yleensä Tito-ominaisuus, jonka avulla tiliotteen kirjaus ja täsmäytys pääkirjanpidon puolella helpottuu ja virheiden mahdollisuus pienenee. Tito-tiliöinti tarkoittaa sitä, että tiliote saapuu pankista elektronisena järjestelmään. Elektroninen tiliote sisältää eri tapahtumatyypeille omanlaisensa koodituksen, jota pystytään hyödyntämään maksuliikennejärjestelmässä. Järjestelmään on tallennettu tiliöintimallit erilaisille maksutapahtumille, kuten esimerkiksi myyntireskontran suorituksille.

Maksuliikennejärjestelmä joko tunnistaa automaattisesti tiliotteen tapahtumatietojen perusteella käytettävän tiliöintimallin tai tiliöinti valitaan kullekin tilitapahtumalle manuaalisesti. Kun tapahtumat on saatu tiliöityä, tiliöinnit siirtyvät maksuliikennejärjestelmästä pääkirjanpitoon. Ja kun jokainen tapahtuma tiliotteelta on käsitelty maksuliikenneohjelmassa, pankkitilin saldo on aina oikein kirjanpidossa. (Lahti & Salminen 2014, 121–122.)

Tiliotteiden arkistointi pystytään moderneilla maksuliikennejärjestelmillä hoitamaan sähköisesti. Sähköisenä tallennettuun tiliotteeseen voidaan sisällyttää varsinaisten tiliotetietojen lisäksi, jotka on saatu pankilta myös tiliotteen tiliöinti- ja tositetiedot. Tiliotteet pystytään tallentamaan päiväkohtaisesti, jolloin tietyn päivän maksutapahtumat saadaan haettua helposti arkistosta myöhempää tarkastelua varten. (Lahti & Salminen 2014, 122–123.)

3.5 Pääkirjanpito

Edellä mainittujen taloushallinnon osaprosessien automatisoinnilla on suuri merkitys yrityksen taloushallinnon toimivuuteen ja tehokkuuteen. Pääkirjanpidon automatisoinnilla on kriittinen vaikutus raportoinnin laatuun, valmistumisaikatauluun ja virheettömyyteen. Pääkirjanpidon tärkeitä rajapintoja ja sidosryhmiä ovat yleensä muut taloushallinnon osaprosessit. Kirjanpidon kirjaukset syntyvät suoraan pääkirjanpitoon tehtävistä tositteista, osakirjanpitojen tapahtumista sekä liiketoiminnan prosesseista, kuten suurin osa kirjanpidon tapahtumista syntyy liiketoimintaprosessien sekä osakirjanpitojen seurauksena esimerkiksi ostoreskontrasta, myyntireskontrasta ja matka- ja kululaskureskontrasta. Osakirjanpidon tai liiketoimintaprosessien muodostamat tapahtumat pystytään siirtämään pääkirjanpitoon tapahtumakohtaisesti tai esimerkiksi päivä- tai kuukausikohtaisina koosteina.

Pääkirjanpidon tositteesta on käytävä ilmi tiedot, joilla osakirjanpidon arkistosta voidaan löytää kyseisen tosittteen muodostanut alkuperäinen liiketapahtuma, mutta toisaalta myös osakirjanpidon kautta on pystyttävä selvittämään, mikä on osakirjanpidon tapahtuman lopullinen tositenumero. (Lahti & Salminen 2014, 150–151.) Suoraan pääkirjanpitoon tehtäviä tositteita kutsutaan yleensä muistiotositteiksi. Muistiotositteen liitteeksi tulee liittää arkistoitavaksi siihen liittyvä laskelma tai muu aineisto, josta käy ilmi se, miten kirjattavaan summaan on päädytty. Muistiotositteilla pääkirjanpitoon voidaan kirjata seuraavia tapahtumia jaksotukset ja niiden purut, oikaisut ja korjaukset, täsmäytystositteet, vyörytykset ja muut sisäiset kustannussiirrot, laskennalliset kurssierot sekä maksettava arvonlisävero. (Lahti & Salminen 2014, 151.)

3.6 Raportointi

Taloushallinnon raportoinnin kehittäminen on hyvin tärkeää eri sidosryhmien näkökulmasta. Yksi tärkeimmistä kehityskohteista yrityksissä viime aikoina on ollut johdon raportoinnin ja liiketoiminnan ennustamisen kehittäminen.

Raportoinnilta myös vaaditaan ja odotetaan paljon, ja digitaalinen taloushallinto

liittyy keskeisesti myös raportointiin. Mikäli ohjelmat toimivat parhaalla mahdollisella tavalla, monet raportit valmistuvat automaattisesti ja ovat pitkälti myös reaaliaikaisia. Raporttien käyttäjät pystyvät käyttämään niitä sähköisesti itsepalveluna silloin kun he kaipaavat tietoa, jota raporteilta löytyy. Raportointi perinteisesti jaetaan kahteen päätyyppiin eli ulkoiseen raportointiin sekä sisäiseen ja johdon raportointiin. (Lahti & Salminen 2014, 171–172.)

3.6.1 Ulkoinen raportointi

Ulkoisten raporttien tehtävänä on yleensä täyttää yrityksen pakollisen lakisääteisen raportoinnin tarpeet. Ulkoisissa raporteissa esitetään tietoja kirjanpidon tileistä, ja yleisimpiä ulkoisia raporteja ovat tilikohtaiset tulos- ja taseraportit. Lakisääteisiä raporteja ovat myös pää- ja päiväkirjaraportit, joissa esitetään kirjanpidon tapahtumat tilin tai ajankohdan mukaan järjestettynä. Ulkoiisiin raporteihin sisällytetään myös viranomaisilmoitukset, esimerkiksi veroilmoitus oma-aloitteisista veroista. Ulkoinen raportointi prosessina alkaa siitä, kun pääkirjanpito ja tilinpäätösluvut valmistuvat. Monet varsinkin suuremmat yritykset tekevät kirjanpitonsa käytännössä kuukausittain lähes tilinpäätöstarkkuudella, vaikka erilaiset raportointia koskevat viralliset velvoitteet koskevat usein vain tilinpäätöksiä. Ulkoisen raportoinnin sykli on lähtökohtaisesti eri kuin sisäisen raportoinnin sykli, jossa tietoja raportoidaan reaaliaikaisesti. Tästä syystä ulkoinen raportointi saatetaankin hoitaa vain kerran vuodessa. (Lahti & Salminen 2014, 173–174.)

Yrityksen täytyy raportoida osana talousraportointia viralliset tiedot useille eri tahoille. Virallinen tilinpäätös on yleisin tapa toimittaa tietoa. Taloustietoja raportoidaan verottajalle vuosiveroilmoituksella. Lisäksi voidaan raportoida muita tietoja eri tahoille, esimerkiksi Tilastokeskukselle toimitetaan vuosittain erittely tuotekehityskuluista heidän ohjeidensa mukaisesti. Osana talousraportointia yrityksen täytyy laatia tasekirja, joka pitää sisällään erilaisia liitetietoja. Osa tiedoista saadaan kerättyä pääkirjanpidosta tai sen osakirjapidoista, kuten esimerkiksi käyttöomaisuuskirjanpidosta, kun taas osa

tiedoista täytyy kerätä yleensä taloushallinto-ohjelman ulkopuolelta. Näitä ovat esimerkiksi vastuut. (Lahti & Salminen 2014, 174.)

3.6.2 Sisäinen- ja johdon raportointi

Sisäisen laskennan raportointimahdollisuudet perustuvat kirjanpidon tositteille syötetyille seurantakohteille, sillä sisäinen laskenta on nykyisissä järjestelmissä integroitu ulkoiseen laskentaan. Raporttien luotettavuuden ja käytettävyyden varmistamiseksi on tärkeää valita kirjanpidon seurantakohteet huolellisesti, määrittää tilikarttaan pakolliset ominaisuudet eri seurantakohteille sekä luoda hyvät kirjausohjeet. Sisäisen laskennan raporteilla voidaan raportoida esimerkiksi myyntiä, kustannuksia ja kannattavuutta esimerkiksi seurantakohteilla, joita voivat olla liiketoimintayksikkö, kustannuspaikka, toiminto ja asiakas. Sisäisen laskennan raportoinnissa tutustutaan toteumaraporttien lisäksi myös erilaisten budjettien ja ennusteiden raportointiin ja verrataan niitä toteumiin. On myös mahdollista käyttää erilaisia prosessikohtaisia raportteja, sen mukaan millaista tietoa halutaan saada. (Lahti & Salminen 2008, 148–149.)

4 Case Tilitoimisto X – Automaation käytön vaikutukset yrityksessä

Toimeksiantajayritys on tilitoimisto, jolla on toimintaa Suomen lisäksi myös ulkomailla. Yrityksessä X on lisätty automaatiota, jolla on pyritty saamaan vaikutuksia ostolaskuprosessiin sekä tiliotteiden käsittelyyn. Nämä toiminnot ovat sellaisia, jotka vaativat paljon taloushallinnon asiantuntijan aikaa, mikäli kyseisiä toimintoja ei automatisoitaisi. Automaation käytön vaikutuksia yrityksessä on päätetty selvittää kyselyllä, joka on kohdistettu taloushallinnon asiantuntijoille, jotka käyttävät työssään Netvisor taloushallinto-ohjelmaa. Kyselyllä on haluttu selvittää automaation käytön vaikutuksia yrityksessä juuri taloushallinnon asiantuntijoiden päivittäisiin työtehtäviin, koska oletettavasti automaation lisäämisellä saadaan suoria vaikutuksia heidän työhönsä.

4.1 Yrityksen X yhteiset toimintatavat sekä käytössä olevan automaation taustaa

Taloushallinnon asiantuntijat hoitavat päivittäin useiden asiakkuuksien kirjanpitoja osakirjanpidoista aina pääkirjanpitoon sekä raportointiin saakka. Tätä prosessia on pyritty helpottamaan automatisoimalla tiettyjä osa-alueita, kuten tässä tapauksessa ostolaskuprosessia sekä tiliotteiden käsittelyä. Taloushallinnon asiantuntijan työskentelyä määrittää yrityksen yhteiset toimintatavat, jotka opastavat asiantuntijaa kirjanpidon eri vaiheissa. Yhteiset toimintatavat auttavat esimerkiksi tuuraustilanteissa, sillä ne ohjaavat asiantuntijoita toimimaan samalla tavalla. Tällöin kirjanpidossa ei synny esimerkiksi poikkeuksia eri kuukausien välille, kun tekijä vaihtuu. Yhteiset toimintatavat ohjaavat muun muassa kuinka ostolaskut ja tiliotteet käsitellään.

Yrityksellä on käytössään Netvisor taloushallinto-ohjelma, missä on käytössä sellaisia ominaisuuksia, jossa ostolaskuja käsitellään kolmella eri tavalla. Aluksi ennen varsinaista automaatiota ohjelmaan on pystynyt luomaan sääntöjä, joiden avulla ostolaskujen käsittelyä on pystynyt nopeuttamaan. Taloushallinnon

asiantuntijan on täytynyt itse luoda säännöt ohjelmaan, tätä ominaisuutta on kutsuttu ostolaskuautomaatioksi. Säännöt ovat voineet olla yleisiä sääntöjä, jotka koskevat useita ostolaskuja tai ne ovat voineet olla toimittajakohtaisia, jolloin säännöt ovat koskeneet jotakin tiettyä toimittajaa. On myös mahdollista, että saman aikaisesti on ollut käytössä yhteisiä sekä toimittajakohtaisia sääntöjä. (Netvisor tukiportaali, Ostolaskuautomaatio, 2022.)

Netvisoriin on saatavilla palvelu, joka hyödyntää tekoälyä tiliöinteihin. Automatiikka ehdottaa kirjanpidon tiliöintirivejä, laskentakohteita sekä alv-tunnuksia eli tekoälyn avulla ohjelma kertoo käyttäjälle todennäköisimmät tiliöintiehdotukset. Tekoälyä opetetaan asiakaskohtaisilla tiliöintitiedoilla hyväksytyistä ostolaskuista viimeisen vuoden ajalta, ja palvelu toimii verkkolaskuilla. (Netvisor tukiportaali, Tiliointi tekoälyn avulla, 2022.)

Yrityksellä on käytössä automaatio, jonka nimi on Yritys X AI. Yritys on suunnitellut automaation AI-tiimin ja yhteistyökumppanin kanssa. Yrityksen oma AI toimii sekä hyödyntäen tekoälyä että sääntöpohjaisesti. Sääntöpohjaisella toimivuudella pystytään hoitamaan asiakaskohtaiset poikkeukset. Tekoälyn ansiosta automaatio pystyy oppimaan kuinka ostolaskut tulisi tiliöidä, ja antaa tämän perusteella tiliöintiehdotuksen, sillä se oppii kertyneen aineiston ja tiliöinteihin tehtyihin muokkauksien perusteella toimimaan varmemmin. Automaatio tarkastelee tapahtumia kahden vuoden ajalta, ja käyttää tätä tietoa tiliöintiehdotuksen luomiseen. AI-tiimi huolehtii yrityksen omaan automaatioon liitettyjen yritysten toiminnasta ja mahdollisista säännöistä eli taloushallinnon asiantuntijan ei tarvitse käyttää aikaansa automaation toimintaan, vaan hän pystyy keskittymään asiakasyritysten palvelemiseen.

Yrityksen oma AI on myös tiliotteiden käsittelyn taustalla. Tilioteautomaatio nopeuttaa tiliotteen käsittelyä, kun tietyt tapahtumat kirjataan tiliotteelta automaation toimesta. Kuten kuukausittaiset lainojen lyhennykset sekä myynneistä syntyneet luottokorttitilitykset. Osa tapahtumista täytyy tiliöidä jonkin välitilin kautta, josta taloushallinnon asiantuntija kirjaa tapahtumat tämän jälkeen oikeille tileille. Tiliotteitakin on aikaisemmin pystynyt käsittelemään

tiliointisääntöjen avulla. Nämäkin säännöt taloushallinnon asiantuntijan on pitänyt luoda itse ennen kuin niistä on saanut hyötyä.

Vaikka yrityksessä on käytössä useita tapoja käsitellä ostolaskuja sekä mahdollisuus käsitellä tiliotteita automaation avulla, se ei välttämättä näy suoraan taloushallinnon asiantuntijalle. Heille on toki kerrottu näiden tapojen erot, mutta se kuinka jokin tietty ominaisuus näkyy kirjanpitoa tehdessä, ei aina ole itsestään selvää. Toiminnot toimivat limittäin ja asiantuntijalle ei aina näy suoraan, mikä toiminto on kyseessä. Tästä syystä kysely on tehty siten, että se koskee yrityksen omaa automaatiota eli Yritys X AI:tä, sillä se vaikuttaa sekä ostolaskuprosessiin, että tiliotteiden käsittelyyn.

4.2 Kyselyn rakenne ja järjestäminen

Kysely tehtiin Webprobol-tutkimuskyselyohjelmistolla. Kyselyn aiheena on Automaation hyödyntämisen vaikutukset taloushallinnon asiantuntijan päivittäisiin työtehtäviin. Kysely sisältää 17 kysymystä, jotka voidaan jaotella neljään osa-alueeseen eli taustatietoihin, nykytilanteeseen, tulevaisuudennäkymiin ja tilanteeseen, jossa automaatiota lisättäisiin entisestään. Taustatiedoissa selvitettiin vastaajan ikä sekä työuran pituus taloushallintoalalla, koska nämä tiedot antavat enemmän tietoa saaduista vastauksista. Nämä tiedot luultavimmin vaikuttavat vastauksiin ja kokemuksiin liittyen automaatioon.

Nykytilanteessa selvitettiin esimerkiksi sitä, onko vastaaja huomannut automaation vaikutuksia työtehtävissään, kuinka se on toiminut, miten automaatio on vaikuttanut työn laatuun, sekä pystyykö vastaaja luottamaan automaation toimintaan. Nämä kysymykset antavat selkeän kuvan mikä tämänhetkinen tilanne automaation suhteen on yrityksessä, ja kuinka taloushallinnon asiantuntijat kokevat automaation vaikuttavan heidän työhönsä.

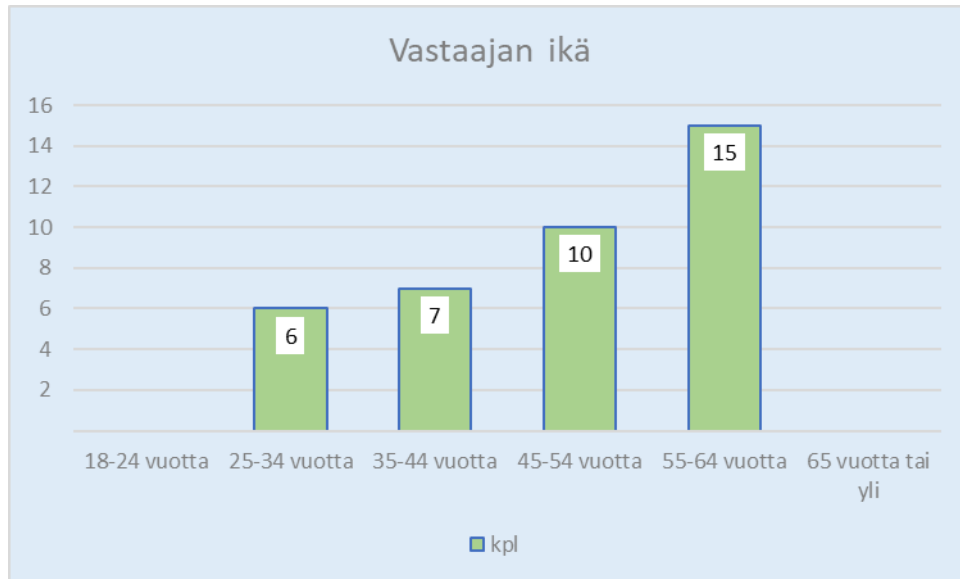
Tulevaisuudennäkymiä selvittäessä haluttiin saada selville, näkevätkö asiantuntijat, että automaation avulla on mahdollista hoitaa tulevaisuudessa yhä enemmän rutiinitehtäviä. Myös muutamalla kysymyksellä haluttiin selvittää

taloushallinnon asiantuntijoiden ajatuksia siitä, mitä mieltä he ovat, jos automaatiota lisättäisiin entisestään. Kokonaisuutena kysely antaa selkeän kuvan siitä mitä mieltä taloushallinnon asiantuntijat ovat automaatiosta ja sen vaikutuksista heidän työhönsä.

Kysely toteutettiin siten, että vastaaja pystyi vastaamaan siihen anonyymisti eli itsestä ei tarvinnut antaa muita tietoja, kuin taustatiedoissa pyydetyt tiedot. Kyselyn kysymykset ovat sellaisia, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäistä vastaajaa. Opinnäytetyön liitteenä 1 on kyselylomake, joka toimitettiin vastaajille sähköisenä Webprobol-tutkimuskyselyohjelmiston avulla. Vastaajille toimitettiin kyselyyn vastauslinkki sähköpostitse saateviestiin liitettynä. Kyselyyn vastaajat toimivat yrityksessä pääkirjanpitäjinä. Automaatio on otettu käyttöön yrityksessä portaittain. Osa vastaajista on ollut tekemisissä automaation kanssa pidempään, kun taas osa on ollut automaation kanssa tekemisissä vasta muutamia viikkoja. Näin ollen osalle vastaajista on voinut muodostua selkeämpi kuva siitä, kuinka automaatio toimii.

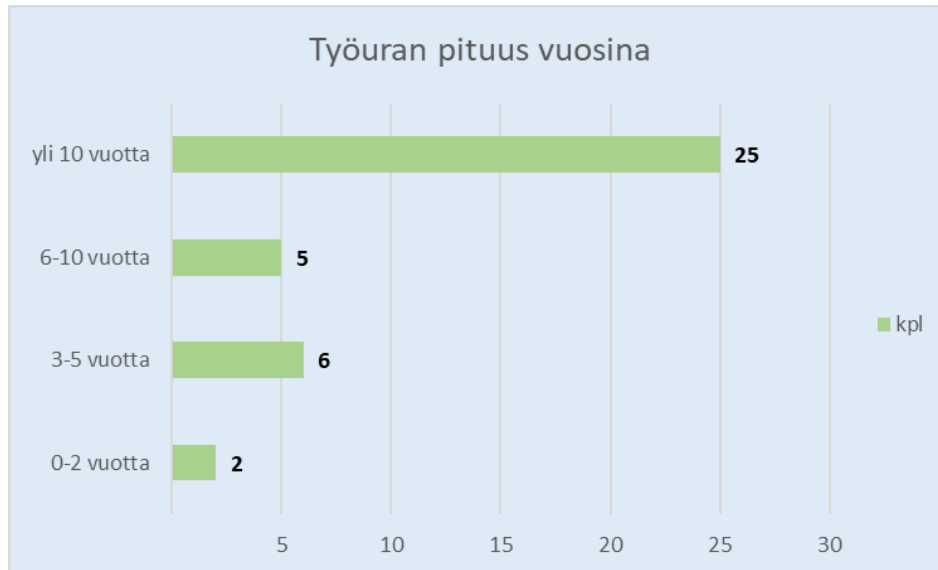
4.3 Kyselyn tulokset

Kyselyyn vastasi kaikkiaan 38 vastaajaa 57 henkilöstä, joille kysely lähetettiin. Määrää voi pitää hyvänä, sillä vastaaminen oli vapaaehtoista. Se antaa riittävän laajan kuvan siitä millaisia vaikutuksia automaation lisäämisellä on saavutettu yrityksessä taloushallinnon asiantuntijan näkökulmasta. Kyselyssä kysyttiin ikää taustatietona, jota vasten vastauksia pystynee peilaamaan. Taustatietona kysyttiin myös työuran pituutta taloushallintoalalla. *Kuviossa 1* on esitetty vastaajien ikäjakauma, joka on 25–64 vuotta. Kyselyssä ikäryhmät oli jaettu seuraavasti; 25–34-vuotiaat, johon vastasi kuusi vastaajaa, 35–44-vuotiaat, johon vastasi seitsemän vastaajaa, 45–54-vuotiaat, johon vastasi 10 vastaajaa ja 55–64-vuotiaiden ikäryhmä, johon vastauksia tuli 15 kappaletta. Ikäryhmiin 18–24 vuotta ja 65 vuotta tai yli ei tullut yhtään vastausta.

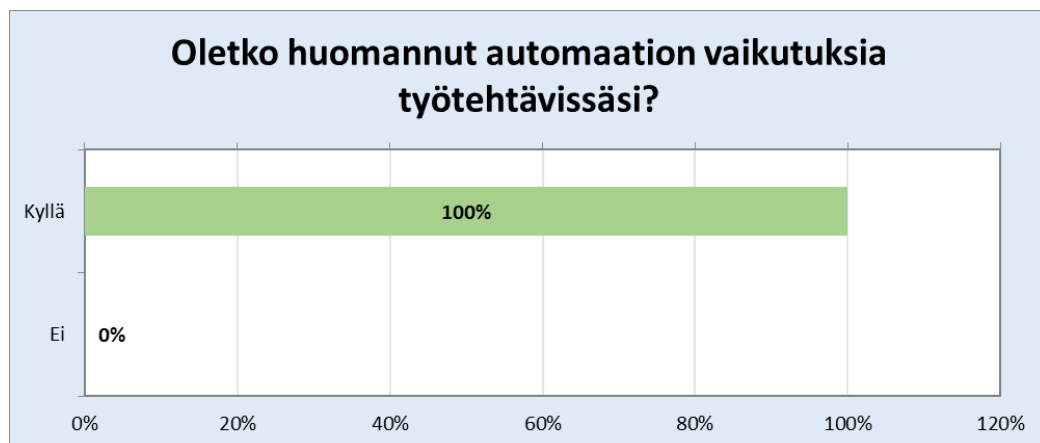
Kuvio 1 Vastaajien ikäjakauma.

Kuviossa 2 on esitetty työuran pituuksia vuosina, joista vastaaja on saanut valita sen vaihtoehdon, johon hän kuuluu. Vastaukset jakautuivat seuraavalla tavalla; 0–2 vuotta, johon vastauksia tuli kaksi kappaletta, 3–5 vuotta, johon vastauksia tuli kuusi kappaletta, 6–10 vuotta, johon vastattiin viisi kertaa sekä yli 10 vuotta, johon vastauksia tuli peräti 25 kappaletta. Näiden tietojen valossa voisi sanoa, että yrityksessä työskentelevät taloushallinnon asiantuntijat ovat hyvinkin kokeneita, sillä monella on takana jo pitkä työura. Myös iän puolesta nuoremmista vastaajissa oli usealla takana yli 10 vuoden työuria. Pitkän työuran aikana taloushallintoalalla on ehtinyt varmasti näkemään ja kokemaan paljon erilaisia muutoksia, joten varmasti myös automaation lisääminen työnteon tueksi on herättänyt vastaajissa jonkinlaisia tunteita ja ajatuksia.

Kuvio 2 Vastaajien työuran pituudet vuosina.

Seuraavat kyselyn kysymykset liittyvät automaatioon sekä sen tuomiin vaikutuksiin. *Kuviossa 3* on esitetty tulokset siihen, kun vastaajilta kysyttiin ovatko he huomanneet automaation vaikutuksia työtehtävissään. Kaikki kysymykseen vastanneet olivat huomanneet automaation vaikuttavan jollakin tavalla heidän työskentelyynsä.

Kuvio 3 Havainnot automaation vaikutuksista.

Seuraavalla kysymyksellä kartoitettiin, millaisia vaikutuksia vastaajat ovat havainneet automaatiolla olevan. Vastaajien mielestä automaatio on nopeuttanut työnvalmistumista ja vähentänyt kirjauksia. Tapahtumien tiliöinti on

muuttumassa automaation tekemien tiliöintien tarkastamiseksi. Vastauksissa nimenomaan nousee esille se, että automaatio on nopeuttanut ja helpottanut työtä ja sen valmistumista ja työ on enemmän asioiden tarkistamista. On myös havaittu automaation toimimattomuutta sekä automaatiosta aiheutuneita virheitä, jotka lisäävät tarkastamisen tarvetta. Automaation virheet sekä toimimattomuus aiheuttavat vastaajissa epäluottamusta automaatiota kohtaan. Automaation toimimattomuus ja virheet selittynevät sillä, että se on vielä sen verran tuore ja vaatii vielä jonkin verran säätöjä sekä tiliöintien korjauksia oppiakseen toimimaan luotettavammin.

Vastaajilta kysyttiin ovatko he tyytyväisiä automaation toimintaan. Tähän kaikki vastaajat vastasivat myöntävästi. Sen jälkeen heiltä kysyttiin, kuinka automaatio on heidän mielestään toiminut. Vastausten perusteella automaatio on toiminut hyvin, mutta vielä on havaittavissa myös virheitä, joita automaatio tekee. Vastaajat ovat kuitenkin sitä mieltä, että virheet vähenevät ajan kanssa, kunhan automaatio oppii. Myös vastauksissa on nostettu esille AI-tiimi eli kunhan heidän kanssansa on katsonut asiat kuntoon, automaatio on toiminut hyvin. Uskoisin myös, että matkan varrella AI-tiimi pystyy auttamaan taloushallinnon asiantuntijoita ongelmatilanteissa, jotka liittyvät automaation toimintaan.

Vastauksissa nousee myös esille se, että automaatio toimii hyvin verkkolaskujen tiliöinnissä, mutta asiakkaan itsensä tallentamissa ostolaskuissa sekä skannauspalvelun kautta tulleissa laskuissa tiliöinti ei toimi kovin hyvin. Tätä kannattanee selvittää toimeksiantajayrityksessä tarkemmin, olisiko tähän mahdollista saada toimiva ratkaisu, joka pystyisi käsittelemään itse tallennetut tai skannauspalvelun kautta tulleet laskut. Vastaajat nostivat esille myös, että automaatio osaa laittaa oikean tilin ostolaskulle sitä tiliöidessä, mutta kustannuspaikkaa tai arvonlisäverotonta sekä arvonlisäverollista toimintaa automaatio ei osaa vielä tiliöidä oikein. Tähänkin kannattanee selvittää yrityksessä tarkemmin jokin ratkaisu. Uskoisin, että tällaiselle ominaisuudelle olisi tarvetta, sillä on varmasti asiakasyrityksiä, joissa toiminta on jaettu sekä arvonlisäverolliseen, että arvonlisäverottomaan toimintaan. Mikäli tähän saisi kehiteltyä toimivan ratkaisun ostolaskujen tiliöintiin, se vähentäisi

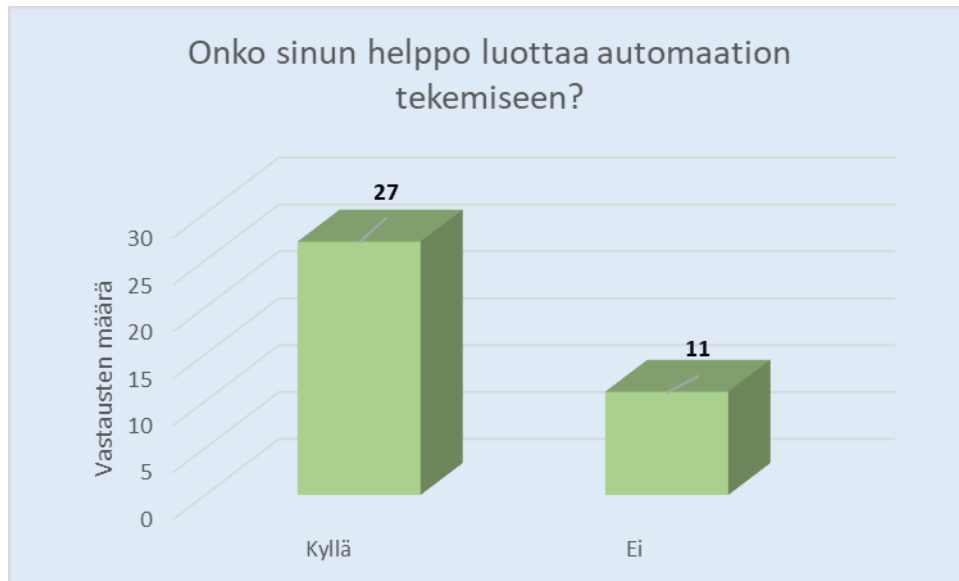
taloushallinnon asiantuntijan käyttämää aikaa vaillinaisten tiliöintien korjaamiseen.

Kun taloushallinnon asiantuntijoilta selvitettiin, miten automaatio on heidän mielestään vaikuttanut työn laatuun, kysymys sai vastaajat eniten jakautumaan. Osan mielestä laatu on pysynyt samana, osan mielestä se on parantunut sekä toisten mielestä se on myös saattanut huonontaa laatua. Ne, joiden mielestä laatu on saattanut kärsiä automaation myötä, korostivat vastauksissaan, että nykyisin ostolaskuja ei käydä enää yhtä tarkasti läpi kuin ennen on käyty. Esimerkiksi mikäli jotain asiaa ei ole huomannut tarkastussilmäilyn aikana, kuten sitä, että automaatio on tiliöinyt kaikki ostolaskun rivit samalla tavalla yhdelle tilille, saattaa kirjaus mennä väärin. Tämä johtuisi siitä, että automaatiolla ei olisi riittävästi taustatietoa oikeanlaisen tiliöintiehdotuksen luomiseen. Mikäli taloushallinnon asiantuntija tekisi tiliöinnin itse, hän erottelisi ostolaskun rivit oikeille kirjanpidontileille, mikäli tälle toimenpiteelle olisi tarvetta. Tällöin taloushallinnon asiantuntijan tiliöinti olisi tarkempi.

Vastaajien, joiden mielestä laatu on pysynyt samana, esille nousi ajatus siitä, mikäli tiliöinnit tarkastetaan huolellisesti, huomataan virheet ja korjataan ne, silloin automaatio ei vaikuta työn laatuun. Ja ne, joiden mielestä automaatio vaikuttaa työn laatuun parantavasti, ovat esimerkiksi sitä mieltä, että näppäilyvirheiden mahdollisuus vähenee, kun automaatio tekee asiat. Myös ollaan sitä mieltä, että mikäli automaatio toimii oikein, niin työ on silloin tasalaatuisempaa ja automaatio nopeuttaa ja helpottaa rutiinitehtävien tekemistä. Vastaajat kokevat, että automaation ansiosta aikaa jää enemmän vaativimpien kirjausten ja asioiden tekemiseen sekä asiakkaan palvelemiseen ja neuvontaan.

Kun nyt on saatu selville mitä taloushallinnon asiantuntijat ovat olleet mieltä automaation toimivuudesta yrityksessä, seuraavaksi on selvitetty enemmän heidän henkilökohtaisia näkemyksiänsä automaatiosta sekä sitä, kuinka he luottavat sen tekemiseen. Taloushallinnon asiantuntijoilta on kysytty, onko heidän helppo luottaa automaation tekemiseen. *Kuviosta 4* käy ilmi, että 27 vastaajaa on sitä mieltä, että on helppo luottaa automaatioon ja 11 vastaajaa on

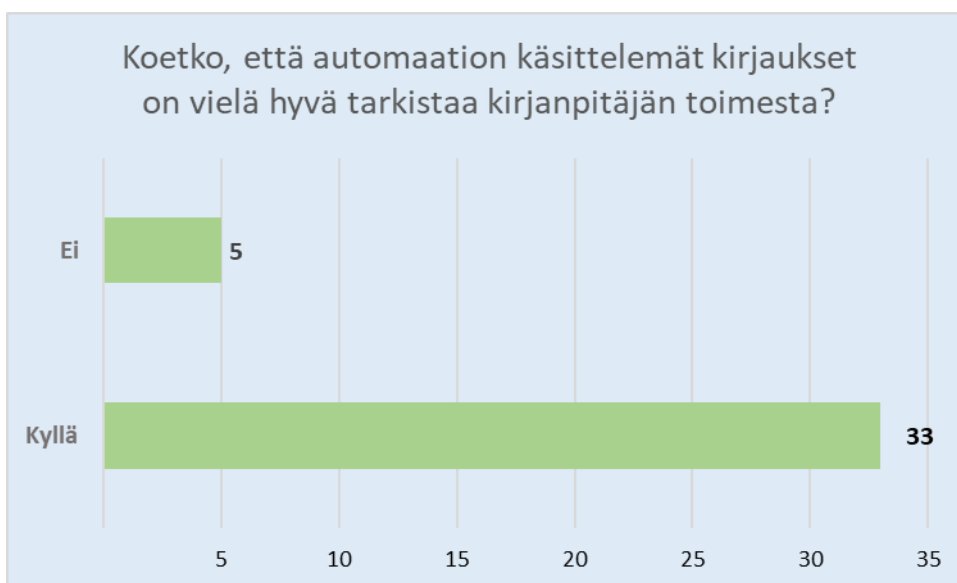
sitä mieltä, että ei ole helppo luottaa automaatioon. On hyvä, että suurin osa heistä pystyy jo tässä vaiheessa luottamaan automaation tekemiseen. Varmasti myös henkilöiden, jotka eivät vielä luota automaatioon täysin, luotto automaatioon kasvaa ajan myötä, kunhan ovat pidempään tekemisissä sen kanssa ja oppivat luottamaan automaation toimintaan. Automaatiokin oppii ajan kanssa varmemmaksi toimijaksi.

Kuvio 4 Luotto automaatioon.

Tämän kysymyksen jälkeen vastaajilta kysyttiin kokevatko he, että automaation käsittelemät kirjaukset on vielä hyvä tarkastaa kirjanpitäjän toimesta. *Kuviosta 5* ilmenee, että suurin osa vastaajista kokee vielä, että kirjaukset on hyvä tarkastaa itse. Vain harvat kokivat, että tarkastukselle ei ole tarvetta. Vastaajia pyydettiin kertomaan, että mikäli he tarkastavat automaation käsittelemiä kirjauksia, mistä se johtuu. Useat vastaajat vastasivat, että tarkastus johtuu huomattavasta virheestä. Halutaan myös varmistaa, että kirjaus on mennyt oikein. Osa vastaajista vastasi, että tarkastaa kirjaukset halusta oppia automaation toiminnasta. Vastaajat kokivat, että uusien asiakkaiden kohdalla on hyvä tehdä tarkastuksia, sekä myös mikäli laskut ovat euromääräisesti suuria tai laskut ovat saapuneet uudelta toimittajalta.

Vastauksissa nousi myös uudestaan esille, että laskulla olevat kustannuspaikat puuttuvat todennäköisemmin kuin, että itse tiliointi olisi väärin. Esille nostettiin ajatuksia siitä, että varsinkin alkuvaiheessa on parempi tarkistaa automaation tekemiä kirjauksia, ettei ala muodostumaan säännönmukaisia virheitä automaation tekemänä. Vaikka suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että on helppo luottaa automaatioon, siitä huolimatta vastaukset kysymyksiin kirjauksien tarkastamisesta kertovat mielestäni, että automaatioon luottaminen ei ole vielä kovin vahvaa, sillä vastaajat kokivat, että automaation käsittelemät kirjat on vielä hyvä tarkistaa taloushallinnon asiantuntijan toimesta. Jotta taloushallinnon asiantuntijat saataisiin luottamaan automaation tekemiseen paremmin yrityksessä, heille pitäisi esimerkiksi selventää tarkemmin miksi muutos on tehty ja mitä hyötyjä sillä haetaan sekä miten järjestelmä käytännössä toimii, sillä luottamus syntyy ymmärryksen kautta (Kaarlejärvi 2018).

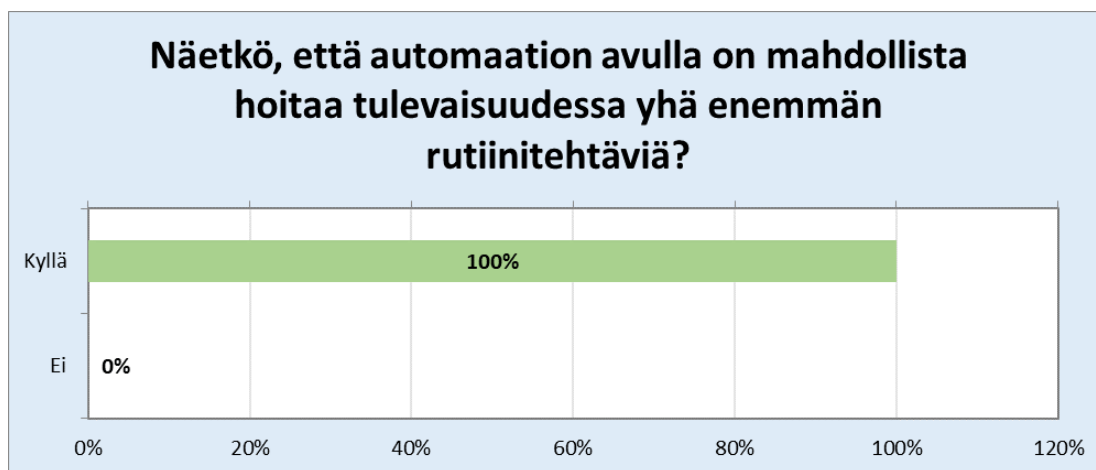

Kuvio 5 Kirjausten tarkistusten tarve.

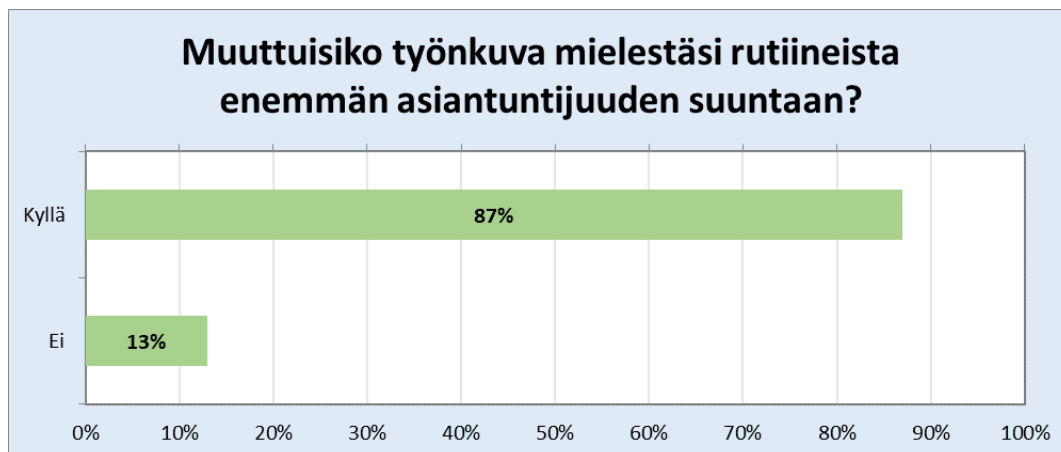
Kyselyllä haluttiin myös selvittää onko automaatio tuonut helpotusta taloushallinnon asiantuntijan työtehtäviin, ja vähentääkö se kiireen tunnetta esimerkiksi kuun vaihteen ja raportoinnin yhteydessä. Tästä suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että automaatio on tuonut helpotusta, mutta muutamat vastaajat eivät kokeneet automaation helpottaneen työtehtäviä. Lisäksi

selvitettiin, että jos automaatio on vapauttanut taloushallinnon asiantuntijan aikaa, onko työnkuva muuttunut enemmän asiakaspalveluun ja konsultointiin vai onko aikaa vapautunut muihin tehtäviin. Suurin osa vastaajista kokee, että aikaa on vapautunut muihin tehtäviin. Vastaajat kokevat, että asiakaspalvelulle ja konsultaatiollekin on jäänyt enemmän aikaa kuin ennen. Osa vastaajista ei ole huomannut muutosta lainkaan. Osa vastaajista on kokenut myös, ettei tällä hetkellä ole vielä näkyvissä merkittäviä vaikutuksia, mutta tulevaisuudessa on mahdollista saavuttaa niitä. Tähänkin varmasti vaikuttaa se kuinka paljon ja pitkään on ollut tekemisissä automaation kanssa, jotta huomaa saako siitä hyötyä työskentelynsä.

Kuviosta 6 käy ilmi, että kaikki taloushallinnon asiantuntijat, jotka ovat kyselyyn vastanneet ovat sitä mieltä, että automaation avulla on mahdollista hoitaa tulevaisuudessa yhä enemmän rutiinitehtäviä. Myös suurin osa vastaajista on sitä mieltä, että työnkuva muuttuisi tulevaisuudessa enemmän asiantuntijuuden suuntaan rutiineista, vain harvat vastasivat siihen kielteisesti, tämä puolestaan ilmenee *kuviosta 7*.

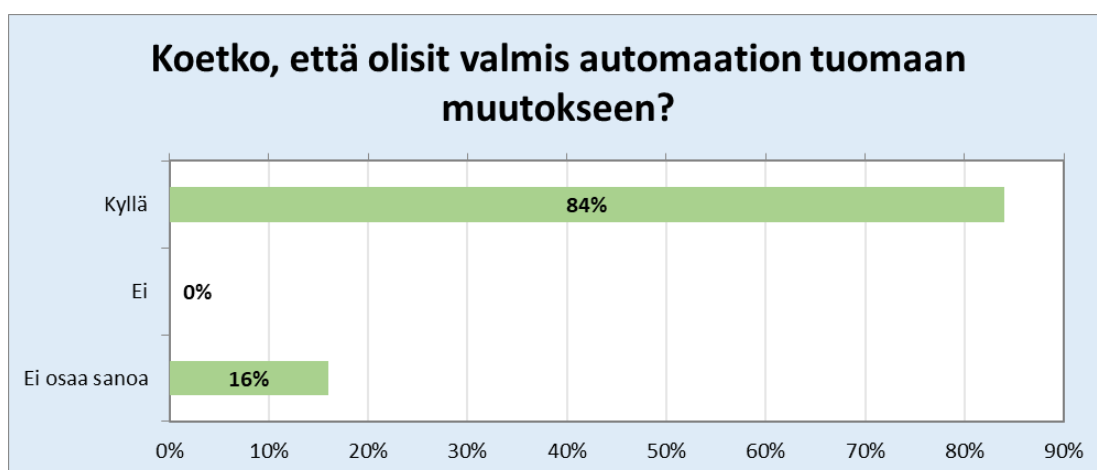

Kuvio 6 Automaation tuomat mahdollisuudet.

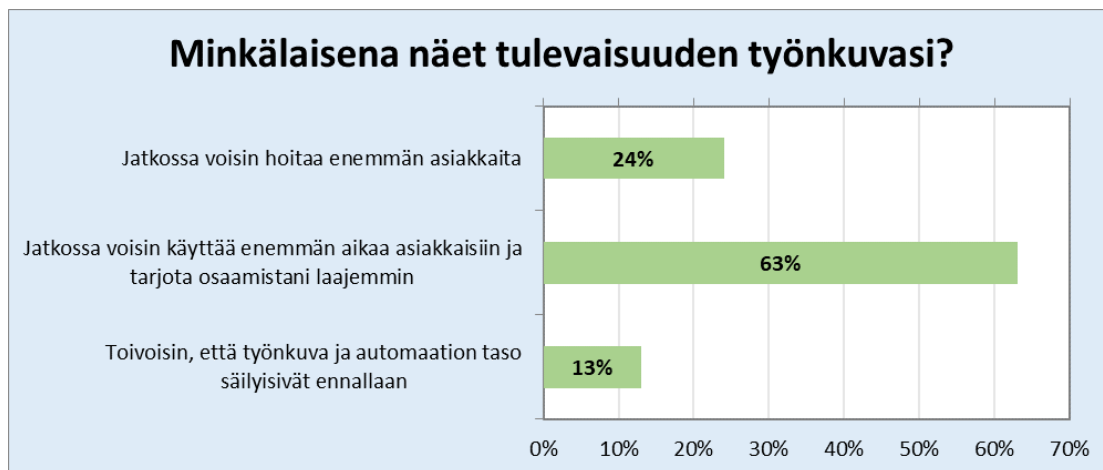

Kuvio 7 Työnkuvan muuttuminen.

Sitten vastaajilta on kysytty omaa mielipidettä siitä, olisivatko he valmiita automaation tuomaan muutokseen. *Kuviosta 8* käy ilmi, että suurin osa vastaajista olisi mielestään valmiita muutokseen ja vain harvat eivät osaa sanoa sitä olisivatko he valmiita siihen. Myös vastaajilta on kysytty minkälaisena he näkevät tulevaisuuden työnkuvan. *Kuvion 9* mukaan 63 % vastaajista olisi valmis käyttämään enemmän aikaa asiakkaisiin ja tarjota osaamistaan laajemmin, 24 % vastaajista olisivat valmiita hoitamaan jatkossa enemmän asiakkaita ja loput 13 % toivoisivat, että työnkuva ja automaation taso säilyisivät ennallaan. Uskoisin, että he ketkä toivoisivat työnkuvan säilyvän ennallaan, ovat tehneet jo pitkän uran alalla, eivätkä enää kaipaa muutosta työskentelyynsä.

Kuvio 8 Vastaajien valmiustila automaation tuomaan muutokseen.

Kuvio 9 Tulevaisuuden työnkuva.

Kyselyn tulokset kertovat, että automaatio on otettu vastaan hyvin yrityksen taloushallinnon asiantuntijoiden keskuudessa. Automaatio toimii jo tässä vaiheessa melko hyvin, vaikka se onkin melko uusi asia. Toki kyselyn perusteella on havaittavissa vielä myös automaation toimimattomuutta ja sen tekemiä virheitä, mutta ne varmasti vähenevät ajan mittaan. Automaatio oppii varmemmaksi toimijaksi ajan kanssa, kunhan saa lisää historia-aineistoa, jonka perusteella se ehdottaa tiliöintejä. AI-tiimi voi tarvittaessa tehdä myös asiakaskohtaisia säätöjä sen mukaan, mitä taloushallinnon asiantuntijat havaitsevat, että olisi tarpeen tehdä.

5 Johtopäätökset

Automaation käyttö on lisääntynyt taloushallintoalalla tänä päivänä. Automaatiota on lisätty auttamaan taloushallinnon asiantuntijoita työtehtävissään, jotta he voivat keskittyä enemmän asiakaspalveluun ja konsultointiin, rutiininomaisten työtehtävien sijaan. Automatisoimalla rutiininomaiset aikaa vievät työtehtävät yrityksissä, säästetään resursseja, kuten aikaa, henkilöstöä sekä saavutetaan todennäköisesti myös rahallisia säästöjä. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää automaation vaikutuksia taloushallinnon asiantuntijan päivittäisiin työtehtäviin toimeksiantajayrityksessä. Tarkoituksena oli selvittää, kuinka yrityksen oma automaatio on otettu vastaan asiantuntijoiden joukossa ja millaisia vaikutuksia sillä on ollut heidän työhönsä.

Opinnäytetyö toteutettiin kyselytutkimuksena. Yrityksen taloushallinnon asiantuntijoille lähetettiin Webprobol-tutkimuskyselyohjelmistolla tehty kysely sähköpostitse, johon vastaajat saivat vastata anonyymisti. Kyselyn aiheena oli automaation hyödyntämisen vaikutukset taloushallinnon asiantuntijan päivittäisiin työtehtäviin.

Haastavaa työssä oli aikatauluttaa kyselyn tekeminen ja lähettäminen vastaajille, jotta aikaa jäisi riittävästi kyselystä saatujen tulosten analysointiin. Myös tulosten analysointi oli haastavaa, sillä tuloksia piti pyrkiä analysoimaan sellaisesta näkökulmasta, joka hyödyttää toimeksiantajayritystä.

Kyselyyn saatujen vastausten perusteella automaatio on jo nyt tuonut positiivisia vaikutuksia taloushallinnon asiantuntijoiden työhön yrityksessä. Esimerkiksi automaatio on nopeuttanut ja helpottanut työtä ja sen valmistumista, sillä rutiininomaiset tehtävät ovat vähentyneet. Tapahtumien tiliöinti on muuttumassa automaation tekemien tiliöintien tarkastamiseksi. Automaatio on myös vapauttanut aikaa muiden tehtävien hoitamiseen, sekä asiakaspalvelulle ja konsultoinnille. Pääsääntöisesti automaatio on toiminut hyvin, mutta on myös ilmennyt virheitä ja ongelmia sen toimivuudessa. Esimerkiksi asiakkaan itsensä tallentamisessa ja skannauspalvelun kautta tulleissa laskuissa tiliöinnit eivät vielä toimi kunnolla. Suurin osa taloushallinnon

asiantuntijoista luottaa automaation toimintaan, mutta siitä huolimatta koetaan, että automaation käsittelemät kirjaukset on vielä hyvä tarkastaa. Tarkastus on useimmiten johtunut huomattavasta virheestä, mutta lisäksi kirjauksia tarkastetaan halusta varmistaa, että kirjaus on mennyt oikein tai sitten halusta oppia automaation toiminnasta. Myös uudelta toimittajalta tulleet tai euromäärältään suuret laskut tarkastetaan usein. Suurin osa taloushallinnon asiantuntijoista olisi valmis automaation tuomiin muutoksiin, mikäli automaatiota lisättäisiin entisestään. Tulevaisuudessa työn kuva nähdään sellaisena, että jatkossa voisi käyttää enemmän aikaa asiakkaisiin ja tarjota heille osaamista laajemmin tai sitten olisi mahdollista hoitaa enemmän asiakkaita. Myös osa toivoo, että työnkuva ja automaation taso säilyisivät ennallaan.

On hyvä ottaa huomioon, että taustatiedoissa kysytyllä iällä ja työuran pituudella ei ollut merkittävästi vaikutusta kyselystä saatuihin vastauksiin, mikä omalla tavallaan myös yllätti, sillä oletamus oli, että kokeneemmat taloushallinnon asiantuntijat reagoisivat automaatioon ja sen lisäämiseen voimakkaammin ja ehkä hieman negatiivisemmin, koska ovat tottuneet toimimaan omalla tavallaan. Tästä päätellen yrityksen taloushallinnon asiantuntijat ovat valmiita muutoksiin nyt kuin myös tulevaisuudessa. On hyvä huomioida, että yrityksen oma automaatio on vielä uusi asia ja se on otettu käyttöön vasta hiljattain. Tämän vuoksi voisi päätellä, että mikäli kysely uusittaisiin esimerkiksi vuoden päästä tai myöhemmin niin vastaukset voisivat olla erilaisia, koska silloin taloushallinnon asiantuntijoille olisi kertynyt enemmän kokemusta automaatiosta ja sen toiminnasta.

Toimeksiantaja oli tyytyväinen työn tuloksiin. Opinnäytetyötä hyödynnetään mahdollisesti toimeksiantajayrityksessä esille nousseiden automaation toimintaan liittyvien seikkojen parantamiseen sekä siihen, kuinka taloushallinnon asiantuntijat saataisiin luottamaan enemmän automaatioon ja sen toimintaan.

Lähteet

Kaarlejärvi, S, Talouselämä 2018. Automaation hyödyt lunastetaan luottamuksen kautta. Viitattu 23.11.2022.

<https://www.talouselama.fi/kumppaniblogit/efima/automaation-hyodyt-lunastetaan-luottamuksen-kautta/89a2783b-376d-33d9-b1d5-5e6319d9ee24>

Kananen, H & Puolitaival, H. 2019. Tekoäly: bisneksen uudet työkalut. Alma Talent, Helsinki

Kuoppamaa, E; Rauhala 2020. Sähköinen matkalaskuohjelma ja sen 12 välitöntä hyötyä. Viitattu 24.10.2022. <https://www.rauhala.fi/blog/sahkoinen-matkalaskuohjelma-ja-sen-12-valitonta-hyotya>

Lahti, S & Salminen, T. 2014. Digitaalinen taloushallinto. Sanoma Pro Oy, Helsinki

Lahti, S & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallinto — sähköiset talouden prosessit käytännössä. WSOYpro, Helsinki

Netvisor Tuki 2022. Netvisor tukiportaali. Ostot. Ostolaskutus. Ostolaskuautomaatio. Viitattu 15.11.2022.

<https://support.netvisor.fi/fi/support/solutions/articles/77000466959-ostolaskuautomaatio#yhteiset>

Netvisor Tuki 2022. Netvisor tukiportaali. Ostot. Ostolaskutus. Tiliöinti tekoälyn avulla. Viitattu 15.11.2022.

<https://support.netvisor.fi/fi/support/solutions/articles/77000466991-tiliointi-tekoalyn-avulla>

Oja, J; Staria 2019. Mitä on ohjelmistorobotiikka. Viitattu 5.10.2022

<https://staria.com/fi/blogi/mita-ohjelmistorobotiikka/>

Puurunen, K; Rantalainen 2019. Automaation edistäminen taloushallinnossa.

Viitattu 27.9.2022. <https://www.rantalainen.fi/julkaisut/blogit-fi/automaation-edistaminen-taloushallinnossa/>

Kysely: Automaation hyödyntämisen vaikutukset taloushallinnon asiantuntijan päivittäisiin työtehtäviin

Taustatietoja

1. Vastaajan ikä

- 18–24 vuotta
- 25–34 vuotta
- 35–44 vuotta
- 45–54 vuotta
- 55–64 vuotta
- 65 vuotta tai yli

2. Työuran pituus (taloushallinto alalla)?

- 0–2 vuotta
- 3–5 vuotta
- 6–10 vuotta
- yli 10 vuotta

Nykytilanteesta

3. Oletko huomannut automaation vaikutuksia työtehtävissäsi?

- Kyllä
- Ei

4. Millaisia vaikutuksia automaatiolla on ollut työtehtävissäsi?

5. Oletko tyytyväinen automaation toimintaan?

- Kyllä
- Ei
- Ei osaa sanoa

6. Kuinka automaatio on mielestäsi toiminut?

7. Miten automaatio on mielestäsi vaikuttanut työn laatuun?

8. Onko sinun helppo luottaa automaation tekemiseen?

- Kyllä
- Ei

9. Koetko, että automaation käsittelemät kirjaukset on vielä hyvä tarkistaa kirjanpitäjän toimesta?

- Kyllä
- Ei

10. Mikäli tarkistat automaation käsittelemiä kirjauksia, niin johtuuko tarkistaminen esimerkiksi:

- Huomaamastasi virheestä
- Halusta varmistaa, että kirjaus on mennyt oikein
- Halusta oppia automaation toiminnasta
- Muusta, mistä?

11. Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen Muusta, mistä? niin kirjoita vastauksesi tähän

12. Koetko, että automaatio on tuonut helpotusta työtehtäviin. Vähentääkö se kiireen tunnetta esimerkiksi kuun vaihteen ja raportoinnin yhteydessä?

- Kyllä
- Ei

13. Jos automaatio on vapauttanut aikaasi, onko se muuttanut työnkuvaasi enemmän asiakaspalveluun ja konsultointiin vai vapauttanut aikaasi muihin tehtäviin?

Tulevaisuudennäkymät

14. Näetkö, että automaation avulla on mahdollista hoitaa tulevaisuudessa yhä enemmän rutiinitehtäviä?

- Kyllä
- Ei

Mikäli automaatiota lisättäisiin entisestään

15. Muuttuisiko työnkuva mielestäsi rutiineista enemmän asiantuntijuuden suuntaan?

- Kyllä
- Ei

16. Koetko, että olisit valmis automaation tuomaan muutokseen?

- Kyllä
- Ei
- Ei osaa sanoa

17. Minkälaisena näet tulevaisuuden työnkuvasi?

- Jatkossa voisin hoitaa enemmän asiakkaita
- Jatkossa voisin käyttää enemmän aikaa asiakkaisiin ja tarjota osaamistani laajemmin
- Toivoisin, että työnkuva ja automaation taso säilyisivät ennallaan